inklużjoni

LEĠIŻLAZZJONI DWAR L-ASSISTENZA PERSONALI

ĦARSA ĠENERALI B'LINGWAĠĠ SEMPLIĊI

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-INKLUŻJONI
U L-VOLONTARJAT

LEĠIŻLAZZJONI DWAR L-ASSISTENZA PERSONALI ĦARSA ĠENERALI B'LINGWAĠĠ SEMPLIĊI

Sfond

Fl-2023, il-Ministeru għall-Inklużjoni u l-Volontarjat (MIV), flimkien mal-Aġenzija Sapport, nieda r-Riforma tal-Assistenza Personali u l-Baġits Personali għal Malta. Din kellha l-għan li tibni fuq l-Iskema ta' Assistenza Personali operata mill-Aġenzija għal dawn l-aħħar snin, u ppreżentat pjan direzzjonali, li kien suġġett għal konsultazzjoni pubblika, li jwassal għall-implimentazzjoni ta' sistema ta' Baġits Personali għall-persuni b'diżabilità.

Ir-Riforma tallinja mal-obbligi ta' Malta skont l-Artikolu 19 tal-Konvenzjoni tal-Ġnus Magħquda dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità (UNCRPD). Fl-2024 ġiet adottata Miżura tal-Baġit marbuta ma' din ir-Riforma, BM42, intitolata "Assistenti Personali", li obbligat ukoll li pakkett leġiżlattiv jiġi ppreżentat bħala parti mir-Riforma usa'.

Oqsma koperti mil-Liġijiet Proposti

Il-Pakkett huwa magħmul miż-żewġ Abbozzi ta' Liġi li ġejjin.

1. Abbozz ta' Liġi tal-2026 dwar l-Assistenza Personali

Din se tkun liġi kompletament ġdida u se tkopri l-affarijiet li ġejjin relatati mal-assistenza personali:

- Id-dritt għall-assistenza personali li joħroġ mill-Artikolu 19 tal-UNCRPD
- Reġistrazzjoni minn assistenti personali f'ċerti ċirkostanzi, u minn assoċjazzjonijiet ta' assistenti personali
- Il-forniment ta' servizzi ta' assistenza personali minn individwi u entitajiet
- Jiġu ċċarati l-obbligi relatati mat-taħriġ tal-assistenti personali, u jiġi offrut taħriġ lill-utenti tas-servizz

- Reġistru ta' assistenti personali rreġistrati u assoċjazzjonijiet ta' assistenti personali
- Investigazzjonijiet u miżuri ta' infurzar fir-rigward tal-assistenti personali
- Protezzjonijiet kontra d-diskriminazzjoni u sanzjonijiet kriminali
- Il-possibilità ta' adozzjoni ta' aktar regoli speċifiċi permezz ta' leġiżlazzjoni sussidjarja

2. Abbozz ta' Liġi tal-2026 li jemenda l-Att dwar il-Konvenzjoni tal-Ġnus Magħquda dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità

Din il-liġi se temenda liġi eżistenti, l-Att dwar il-Konvenzjoni tal-Ġnus Magħquda dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità (Kapitolu 627 tal-Liġijiet ta' Malta), billi żżid sezzjoni ġdida magħha.

Din it-taqsima l-ġdida se tistabbilixxi bażi legali għall-Bord dwar l-Iskema tal-Assistenza fil-finanzjament personali (PBAS Board). Dan il-Bord jintuża biex jipprovdi finanzjament mill-Istat lill-utenti tas-servizzi ta' assistenza personali f'Malta.

Regoli, drittijiet u obbligi speċifiċi

Id-dritt għall-assistenza personali

L-Abbozz ta' Liġi prinċipali dwar l-Assistenza Personali jafferma d-dritt għall-assistenza personali li jinsab fil-UNCRPD.

Huwa jiddeskrivi l-prinċipju tal-għażla u l-kontroll mill-utenti tas-servizzi, prinċipju ewlieni li joħroġ mill-Artikolu 12 tal-UNCRPD, traspost permezz tal-Att dwar il-UNCRPD, u l-Kumment Ġenerali Nru 5 tal-Konvenzjoni.

Minbarra dan il-prinċipju, il-persuni b'diżabilità għandhom id-dritt li jiġu appoġġjati minn assistent personali wieħed jew aktar tal-għażla tagħhom stess.

Definizzjoni ta' assistent personali

F'konformità mal-Konvenzjoni tal-Ġnus Magħquda, l-Att jiddefinixxi assistent personali bħala persuna fiżika li toffri assistenza, permezz ta' appoġġ uman dirett mill-persuna jew immexxi mill-utent, lill-persuna b'diżabilità, bħala għodda għal għajxien indipendenti.

Din l-assistenza hija maħsuba biex tagħti s-setgħa lil dik il-persuna biex tgħix b'mod awtonomu u b'dinjità, u biex tkun inkluża fl-aspetti kollha tal-ħajja tal-komunità.

Xogħol imħallas u mhux imħallas

L-Abbozz jiddikjara li l-assistenza personali tista' tkun remunerata (imħallsa) jew volontarja.

F'dan l-aħħar każ, ir-reġistrazzjoni qed tiġi obbligata bil-liġi, sabiex ikun hemm regoli fis-seħħ li jżommu lill-assistenti personali responsabbli għax-xogħol tagħhom. Dan huwa partikolarment importanti, peress li l-biċċa l-kbira tax-xogħol ta' assistenza personali mħallas huwa ssussidjat mill-Gvern, permezz ta' skema mħaddma mill-Aġenzija Sapport.

It-talbiet għar-reġistrazzjoni jsiru billi tiġi sottomessa d-dokumentazzjoni meħtieġa lid-Direttorat għall-Affarijiet dwar id-Diżabilità (DDI).

Impjieg, Impjieg ta' Persuni għal Rashom u Assoċjazzjonijiet

L-assistenti personali jistgħu jiġu impjegati minn utent tas-servizz, jew inkella joffru s-servizzi tagħhom bħala persuni li jaħdmu għal rashom.

Is-servizzi jistgħu jinkisbu wkoll permezz ta' kumpaniji, kooperattivi jew intrapriżi soċjali.

Sabiex jiġu ffaċilitati dawn l-inizjattivi, hija prevista l-possibbiltà li tiġi żviluppata leġiżlazzjoni sussidjarja fir-rigward ta' dawn il-persuni jew entitajiet ġuridiċi (entitajiet legali), flimkien mal-Ministeri responsabbli, sabiex titnaqqas il-burokrazija.

L-Abbozz jippermetti wkoll lil dawn l-entitajiet, kif ukoll lill-Organizzazzjonijiet Volontarji rreġistrati, li jirreġistraw bħala assoċjazzjonijiet ta' assistenti personali, jekk l-uniku għan tagħhom huwa li jipprovdu servizzi ta' assistenza personali.

Taħriġ

L-Abbozz ikopri r-rekwiżiti ta' taħriġ għall-assistenti personali, inkluż taħriġ addizzjonali għall-assistenti personali li d-dmirijiet tagħhom jinkludu elementi speċjalizzati bħall-kura bħalma jagħtu infermiera (nursing care), kif ukoll taħriġ għall-utenti tas-servizz.

Ir-Reġistru

Reġistru tal-Assistenti Personali u l-Assoċjazzjonijiet tal-Assistenti Personali se jinżamm mid-DDI, isir disponibbli għall-pubbliku, u jiġi ppubblikat ukoll kull sena fil-Gazzetta tal-Gvern.

Miżuri ta' infurzar

F'termini ta' infurzar, il-Kummissjoni għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità (CRPD) għandha rwol ta' monitoraġġ, li jippermettilha tibda investigazzjonijiet, u wkoll tagħmel referenza ulterjuri għall-awtoritajiet regolatorji u l-Pulizija jekk tqis li dan ikun meħtieġ.

Reġistrazzjonijiet se jkunu jistgħu jiġu sospiżi, ladarba d-Direttur tad-DDI jiġi nnotifikat mis-CRPD li investigazzjoni dwar assistent personali, jew assoċjazzjoni ta' assistenti personali, tkun inbdiet, u jikseb ordni ta' sospensjoni temporanja mill-Qorti tal-Maġistrati. Tali reġistrazzjonijiet jiġu riattivati jekk il-persuna jew l-entità sussegwentement tiġi kklirjata, jew l-investigazzjoni titwaqqa'.

Persuni li jinstabu ħatja jkollhom ir-reġistrazzjoni tagħhom ikkanċellata, u jkollhom ukoll jissodisfaw it-termini ta' kwalunkwe sanzjoni imposta fuqhom, u mbagħad jistennew sena, qabel ma jerġgħu japplikaw.

Il-kanċellazzjoni tirriżulta wkoll f'każ ta' sejbien ta' ħtija wara proċeduri kriminali.

Jekk assistent personali jew assoċjazzjoni ta' assistenti personali jirċievu sentenza kriminali għal reati minuri li ma jinvolvux abbuż, f'tali każijiet jistgħu jerġgħu japplikaw sentejn wara li jkunu skontaw il-piena tagħhom.

Fil-każijiet l-oħra kollha, ma jkunux jistgħu jerġgħu japplikaw, sakemm is-sentenza tagħhom ma tiġix revokata.

In-Nondiskriminazzjoni u s-Sanzjonijiet Kriminali

L-Abbozz jipprovdi wkoll għall-protezzjoni kontra d-diskriminazzjoni abbażi tad-diżabilità, kontra l-utenti tas-servizz ta' assistenza personali, jew l-assistenti personali nfushom.

Il-pieni kriminali huma wkoll mandatorji għal reati minn jew kontra assistenti personali.

Drittijiet (tariffi) u regoli speċifiċi

Leġiżlazzjoni Sussidjarja (fil-forma ta' avviżi legali) tista' tiġi adottata biex jiġu stabbiliti d-drittijiet (tariffi) għar-reġistrazzjoni, isiru regoli speċifiċi dwar it-taħriġ u l-elementi speċjalizzati tax-xogħol ta' assistenza personali, u għal kwistjonijiet anċillari jew komplementari oħra.

Bord tal-PBAS

L-Abbozz ta' Liġi prinċipali huwa akkumpanjat minn Abbozz ta' Liġi li jemenda l-Att dwar il-UNCRPD, li jagħti bażi legali lill-Bord eżistenti dwar l-Iskema tal-Assistenza fil-finanzjament personali (PBAS), li fil-passat kien ġie approvat mill-Kabinett, u li jiddeċiedi dwar il-finanzjament mill-Istat għall-assistenza personali.

Rwoli tal-Entitajiet Ewlenin Involuti

Direttorat għall-Affarijiet dwar id-Diżabilità (DDI) – MIV

- Reġistrazzjoni ta' assistenti personali
- Bord dwar l-Iskema tal-Assistenza fil-finanzjament personali (PBAS)

Kummissjoni għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità (CRPD); Pulizija

- Investigazzjonijiet u miżuri ta' infurzar

Aġenzija Sapport

- Proċeduri marbuta mal-finanzjament mill-Istat ta' servizzi ta' assistenza personali
- Taħriġ, flimkien ma' DDI u partijiet terzi

Kif tieħu sehem fil-konsultazzjoni pubblika

A. Tista' timla dawn il-Kwestjonarji billi ssegwi dawn il-links:

Bil-Malti – billi tagħfas fuq https://www.surveymonkey.com/r/9Z7W6DM

Bl-Ingliż – billi tagħfas fuq https://www.surveymonkey.com/r/5TKB9LL

B. JEW tista' tibgħat il-kummenti tiegħek permezz ta' Email fuq:

disability.consultation.miv@gov.mt

Ċ. JEW tista' tibgħat il-kummenti tiegħek bil-Posta lil: Gregory Ellul, Direttorat għall-Affarijiet dwar id-Diżabilità (DDI), Ministeru għall-Inklużjoni u l-Volontarjat, 12, Marsa Central, Livell 1, Il-Moll tal-Ħatab, Il-Marsa MRS 1442

Il-kummenti kollha għandhom jaslu sal-**Ġimgħa 20 ta' Frar 2026, sa nofsillejl**